

SPINET

Postbus 48, 6590 AA Gennep
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 73 no. 1

Januari 2018

Interview met Paul Cuijpers

In oktober 2016 zag ik de documentaire 'Testament van een missie', tijdens de viering van het 50-jarig priesterfeest van Harrie Tullemans. Ik was ontroerd en wilde graag dat onze leerlingen van het Elzendaalcollege in Gennep hier kennis mee zouden maken. De directie was direct enthousiast en ondersteunde het project van harte. Zo gingen we van start met het project 'de Spiritijnen' met onze tweedejaars leerlingen van de Havo/Vwo.

We startten met het bekijken van de documentaire en al snel volgde een kennismaking tussen de paters en broeders van de Congregatie van de Heilige Geest en onze leerlingen. Onze leerlingen kregen een rondleiding bij en van de Spiritijnen. De paters en broeders kregen op onze locatie in Gennep een rondleiding en konden zo zien hoe het voortgezet onderwijs er anno 2017 uitziet.

Het waren steevast mooie ontmoetingen vol wederzijds respect. De afronding van dit project is samengevat in dit boekje. Onze leerlingen hebben een aantal paters en broeders geïnterviewd. De interviews zijn gebundeld in dit boekje.

Ik wil iedereen bedanken voor alle mooie momenten die we samen gehad hebben.

Ik wil de leerlingen bedanken voor hun open houding, hun enthousiasme en hun nieuwsgierigheid naar het onbekende.

Ik wil de paters en broeders bedanken voor hun enthousiaste medewerking en alle keren dat we allerhartelijkst ontvangen zijn.

Ik heb genoten van de samenwerking en hoop op nog vele mooie ontmoetingen.

Margriet Grutters, juni 2017

Paul Cuijpers

81 jaar, geboren in 1936

Geboren in Neer (Limburg)

Afkomstig uit een gezin van 9 kinderen.

Interview afgenomen door: Margriet Grutters

Paul Cuijpers, op vrijdag 19 mei 2017, te Gennep.

Jeugd

Paul heeft tot zijn 12^e jaar thuis gewoond. Zijn beide ouders zaten in het onderwijs. Zijn vader was hoofdonderwijzer op de basisschool. Zijn moeder was onderwijzeres tot ze trouwden, toen stopte ze ermee. Later heeft ze nog wel eens ingevallen op de basisschool als er een onderwijzer ziek was. Paul herinnert zich nog het begin van de oorlog. Op het moment dat zijn vader vertelde dat het oorlog was, keek Paul omhoog en zag dat de lucht blauw was. Dat zal hij nooit vergeten. In 1943 werd er een Engelse piloot neergeschoten. Paul zijn vader heeft de piloot verstoopt op de zolder van de basisschool. Vermoedelijk zaten er meerdere mensen verstoopt, maar dat weet Paul niet zeker. De stof van de parachute kwam goed van pas. Paul zou in die tijd de Eerste Heilige Communie doen en er moest nog een vestje gemaakt worden. De stof van de parachute is daarvoor gebruikt. Zo heeft Paul de Eerste Communie gedaan in Engelse parachute-stof.

In 1948 is Paul naar het Klein Seminarie in Weert gegaan. Er was geen druk van thuis, hij wilde dit zelf. Hij leerde gemakkelijk, pikte dingen snel op. Rondom hem heen werd gezegd dat hij vanwege zijn intelligentie maar naar de Jezuïeten moest. Daar had hij geen zin in, die waren hem te slim. Hij wilde ook niet naar de Passionisten, ze hadden een gek habijt, met zo'n touw er omheen en een lange ketting, dat zag hij ook niet zitten. Toen er een Spiritijn op school kwam, was zijn interesse gewekt. Ze zagen er normaal uit en naar de missie gaan, dat zag Paul ook wel zitten, en dan het liefst naar Afrika. Zo is Paul bij de Spiritijnen terecht gekomen.

Kleinseminarie

De tijd in het Kleinseminarie vond Paul niet echt leuk. Hoe was het nou toch mogelijk dat je later een beroep uit moest oefenen midden tussen de mensen, maar dat je tijdens je opleiding van iedereen afgesloten werd, apart geparkeerd van de rest. Hij wilde graag midden tussen de mensen zijn. Het wende wel, maar Paul heeft die mening altijd gehad en gehouden. Tijdens de 5e klas van het Gymnasium had Paul een bèta-pakket, het 6e jaar een alpha-pakket. Aan het einde van het zesde jaar kwam de inkleding, het was 1953. Hij kreeg de toga aan, die hij direct dezelfde dag weer uit deed. Hij ging namelijk op de fiets naar Lourdes. In één maand fietste hij, met twee collega's, op en neer naar Lourdes. Elk jaar waren er wel een paar jongens die dat deden. Ze gaven elkaar de adressen door waar er gelogeed kon worden.

Toen hij daarvan terugkwam begon hij aan het Noviciaat in Gennep. Paul was 18 jaar, en het duurde een jaar. Het was een prima jaar, omdat hij zichzelf prima kon vermaken met lezen en studeren. Daarna werden de geloftes van armoede, zuiverheid en gehoorzaamheid afgelegd. Gedurende het noviciaat had Paul de tijd om te bedenken of hij dat wilde en aan zou kunnen. Hij was 19 jaar, toen hij die gelofte, voor de eerste keer aflegde.

Grootseminarie en Amsterdam

In 1954 begon Paul aan het Grootseminarie, in Gemert. Dat was één van de mooiste tijden van zijn leven. Er waren goede professoren, vooral voor filosofie en theologie. De revolutie in het denken, dat begon zo'n beetje in die tijd, sprak hem enorm aan.

Begin jaren '60 vertrok Paul naar Amsterdam. De Congregatie had besloten dat hij en een medestudent in Amsterdam zouden gaan studeren aan de UvA. Vanuit Limburg met de trein naar Amsterdam, het was een enorme ervaring. Ze waren met zijn tweeën benoemd. Paul was goed in de talen, Jan was goed in biologie en wiskunde. Jan kreeg de opdracht om

geografie en geschiedenis te doen. Paul zou wiskunde en biologie moeten doen. In de trein hebben ze besloten om te ruilen. Aangekomen bij de Universiteit zeiden ze dat de verkeerde namen doorgegeven waren en was het probleem opgelost. Voor Jan bleek het een onmogelijke taak om twee studies tegelijk te doen. Hij kon niet op twee plaatsen tegelijk college volgen. Hij heeft daarom wiskunde laten vallen en is doorgedaan met biologie.

Paul was gestart met geografie en geschiedenis. Op een gegeven moment heeft Paul geschiedenis laten vallen en is doorgedaan met geografie met als bijvak antropologie. Paul was op de universiteit met als doel dat hij later les kon gaan geven aan het Seminarie. Paul had echter een heel ander doel, hij wilde naar Afrika. Daarvoor kon hij antropologie goed gebruiken. Hij had bedacht dat hij in een cyclus van twee jaar steeds 1½ jaar in Afrika zou zijn en dan een half jaar naar Nederland zou komen om les te geven.

De jaren in Amsterdam waren heel bijzonder. Er gebeurde van alles in die tijd in Amsterdam, het waren roerige tijden. Het was heel bijzonder om daar bij te kunnen zijn. In 1968 was Paul klaar met zijn studie in Amsterdam. Hij zou les gaan geven. Er was echter een hoop veranderd, er waren bijna geen leerlingen meer in Weert, de tijd van het Seminarie was voorbij. Hij heeft nog anderhalf jaar lesgegeven op de MMS in Weert.

Afrika

Vanaf toen heeft Paul de cyclus zoals hij hem bedacht had, uitgevoerd. Zo heeft hij vier keer 1½ jaar in Afrika gewerkt, afgewisseld met een half jaar lesgeven in Nederland. In dat half jaar dat hij in Nederland was, gaf hij afwisselend les in Heerlen, Weert en Eindhoven.

In 1976 is Paul gestopt met deze cyclus en definitief naar Afrika gegaan. Hij kwam terecht in Kameroen. Daar werd gewerkt aan plattelandsontwikkeling. Er waren drie doelen gesteld: gezondheidszorg, coöperatievorming voor het verbouwen en verhandelen van cacao bonen en het evangelie bij de mensen brengen, gezongen in de streektaal. Dat laatste deels in het Frans, wat gesproken werd door de jongeren. Voor de ouderen gebeurde dat in de streektaal, die hun moedertaal is. Zo zijn ze in twee talen het evangelie gaan zingen. Project Cana werd het genoemd.

De congregatie had een kliniek in beheer. Het doel daarvan was mensen zelf te leren hoe ze een kliniek moesten runnen. De moeder van de minister wilde ook een kliniek starten en had een manier gevonden om de kliniek van de Spiritijnen te dwarsbomen. Zuster Tecla moest zich daarom komen verantwoorden op het marktplein. Overmand door stress en spanning is ze in elkaar gezakt en heeft het bewustzijn verloren. Ze is niet meer bij kennis geweest, en overleden. Paul had haar van tevoren beloofd door te gaan met de kliniek, maar hij wist niet precies hoe dat te doen.

Uiteindelijk heeft Paul in totaal 35 jaar in Kameroen gewerkt, met tientallen vrijwilligers, in de kliniek en voor de coöperatie. De eerste 17 jaren heeft hij bij de Bantoes gewerkt. Na het overlijden van zuster Tecla is hij gevraagd om naar Oost-Kameroen te gaan. Daar, in de streek van het stadje Lomié, heeft hij de tweede periode van ruim 17 jaar gewerkt. Pas in de tweede periode van 17 jaar kwam Paul bij de Pygmeeën terecht. Daar kreeg hij in de gaten hoe de Bantoes, waar hij de eerste periode van 17 jaar gewerkt had, de Baka-pygmeeën behandelden als horigen. Als een Bantoe een Christen wilde worden, dan moest het systeem van horigheid wel de rug toegekeerd worden. De Bantoe namen de horigheid als totale vanzelfsprekendheid, ook de Pygmeeën zaten helemaal vast in dat systeem. Gaandeweg is Paul er achter gekomen dat onderwijs de sleutel was tot verandering. Dat gold zeker voor de meisjes van de Pygmeeën. Vaak werkten juist zij als bedienden voor de Bantoe, zodat die naar school konden.

In 1987 was bij Paul botkanker geconstateerd. Daarvoor is hij geopereerd aan zijn arm, de ellepijp is verwijderd.

Terugkeer naar Nederland

In 2004 had Paul een bloedvergiftiging en wat andere aandoeningen. Hij had onverstandig geleefd in zijn tijd bij de Pygmeëën. Zij zijn jagers en verzamelaars en hun voeding is niet geschikt voor Europeanen. Paul at dus slecht. Hem was geadviseerd om één keer per week naar de hoofpost van de missie te komen, zodat hij een fatsoenlijke maaltijd tot zich kon nemen.

Naast de lichamelijke ongemakken was Paul ook depressief. Hij had veel tegenslagen te verduren. Pygmeëën zijn de horigen van de Bantoes. Pygmeëën werken voor Bantoes en worden uitbetaald in spullen, maar krijgen veel te weinig voor het werk dat ze verrichten. Paul probeerde de Pygmeëën en Bantoes op voet van gelijkheid te krijgen, maar dat lukte niet. Dat frustreerde Paul enorm.

De combinatie van de depressie, de bloedvergiftiging en andere ziektes maakte dat hij in coma naar Nederland is vervoerd. Hij kwam terecht in het Radboud ziekenhuis. Toen hij bij kennis kwam, bleek er een nichtje van Paul verantwoordelijk te zijn voor zijn verzorging. Dat was een gelukkig toeval. Na het ziekenhuis is hij terecht gekomen in het rusthuis “de Bedelaar” in Haelen, vlakbij Roermond. Dat was een rusthuis voor mijnwerkers met stoflongen. Daar kwam Paul, door ome Sjeng, tot de conclusie dat wat hij mankeerde allemaal nog wel meeviel, als hij het afzette tegen de ongemakken van de mijnwerkers.

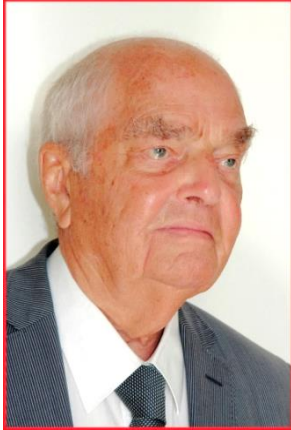
Na “de Bedelaar” is Paul naar Berg en Dal gegaan. Daar zat hij dicht in de buurt van het Radboud ziekenhuis voor controles. Uiteindelijk is hij, via Gemert, in Gennep terecht gekomen, waar hij nu nog steeds woont. Nog steeds gaat Paul op controle in het Radboud ziekenhuis en op dit moment is alles goed. Af en toe heeft Paul nog contact met Afrika. Tot zijn grote plezier en voldoening is er nu, bij de Pygmeëën, scholing voor meisjes. Die zijn nu zo ver, dat ze het Voortgezet Onderwijs afronden.

Overleden

Pater Toon ten Have 4 april 1927- 10 december 2017

Pater Toon ten Have was bijna 50 jaar lang missionaris, eerst in Afrika in Congo-Brazzaville en na een korte periode in Nederland in Congo-Kinshasa. Na een sabbatjaar ging hij naar Brazilië op verzoek van Mgr. de Lange en bleef daar 20 jaar om in 2002 definitief terug te keren. Hij woonde eerst in België bij zijn neef. Vanwege zijn gezondheid moest hij in 2013 in de Libermannhof in Gennep opgenomen worden. Toon had belangstelling voor medicijnen waardoor hij beter de mensen kon helpen en hij was een groot Mariavereerder, vooral van Onze Lieve Vrouw van Fatima. Heel zijn leven was hij een eenpitter die zijn eigen koers volgde zodat het moeilijk was om met hem samen te werken. Met zijn dood kwam er een einde aan zijn bijzonder leven.

Pater Henk Peters 18 juli 1928 – 13 december 2017

Pater Henk Peters begon na zijn wijding als missionaris in Gabon maar moest in 1971 vanwege zijn gezondheid in Nederland blijven. Na enige tijd als catecheet en in een huis van bewaring voor minderjarigen te hebben gewerkt volgde hij de pastoor op van de Sint Vitus in Naarden waar hij met heel veel voldoening vele jaren heeft gewerkt tot maart 2000. Hij werd daar heel erg gewaardeerd en kreeg er de onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje-Nassau voor. De laatste jaren woonde hij met zijn familie in Hengelo waar hij ook is gestorven. De Vitus parochie in Naarden had al eerder aangeboden hem in hun priestergraf bij te zetten.

Overledenen

- 10 december In Gennep overleed in de leeftijd van 90 jaar pater Antoon ten Have
- 14 december In Hengelo overleed in de leeftijd van 89 jaar pater Henk Peters
- 19 december In Veghel overleed in de leeftijd van 91 jaar zuster Theresine Michiels s.f.i.c., zus van † broeder Piet Michiels
- 19 december In Nuth overleed in de leeftijd van 93 jaar de heer Ed Tekstra, broer van † broeder Clemens Tekstra

Een nieuwe energie voor de congregatie door Marielle Beusmans

deel 3 van 3

Missionaire inzet

Tijdens de Europese leken bijeenkomst hebben wij elkaar ook verteld hoe wij vorm geven aan ons charisma. Op welke wijze zijn wij werkzaam en hoe geeft dat een nieuwe energie aan de congregatie.

Albertina America uit Portugal verwoordde dat helder in haar presentatie door te zeggen: "In some places people who are working with us wish to be associated with us. We welcome them with joy, inviting them to share our spirituality and our apostolic life. The conditions of their acceptance and their work are decided at the level of each circumscription. In every case there is a written agreement". (SRL 24.3). The laity bring a new energy to the Spiritan community which comes from their presence in and understanding of the world". T.A.11.1

The laity lives its mission in the world, inspired by such documents as *Evangelii Nuntiandi* and *Christi fideles Laici* (1988). We recognise that lay men and women realize a great variety of ministries in the Church. From great importance is our commitment with spiritan mission. Aspects of that spiritan mission are missionary animation, communication and sharing with local churches. In a spirit of availability, confident waiting and docility to the Holy Spirit, in order to be always ready to "leave" for where the Spirit indicates us. We are present in the structures of the local Churches in the areas of formation, youth and vocations ministry and missionary animation. There is a huge amount of missionary projects in our circumscriptions that count on our commitment. Some of us are committed and working in a spiritan mission project. These lay spiritans have build up an Institution ANIMA UNA – taking advantage of an old spiritan Formation House (Fraião-Braga). Through the skills of each one they are providing services to the poorest in the person of older people (the spiritan confreres and local community). They are also envolved in the training of local communities under the light of the Spiritan charism."

De leken spiritijnen uit Ierland vertelden hun verhaal ook aan de hand van een powerpoint die als titel had 'Many Gifts, one spirit'. Their experience is: "we envision a congregation, united in heart and soul, of professed and lay spiritians, with a spirit of openness and simplicity, all working together to build God's reign of love, justice and peace. The lay spiritans are working or volunteering in mission works of the congregation. Some in chaplaincy, parish work, prison or counselling. Others are involved with youth and seniors, spiritatan mission or Spirasi. We are convinces that the lay spiritans are a new brench of the spiritan tree. It is an old tree, but one which is called upon regularly to new growth."

Sylvestre Wozniak legt uit dat ze in Frankrijk een onderscheid maken tussen vrienden, leden van fraterniteiten en geassocieerde leden. Er is een grote groep vrienden, met wel 1000 leden die geïnteresseerd het werk van spiritijnen volgen en incidenteel mee doen met een spiritijnse missionaire activiteit. De fraterniteiten die verbonden zijn aan een van de gemeenschappen tellen ongeveer 100 leden. En 15 mensen zijn geëngageerd in missionaire projecten. In die missionaire projecten staat eenvoud en respect centraal. Als voorbeelden noemt hij 'Accueil St Joseph', association 'Tobie et Raphaël' en de vrienden van Congo. Ongeveer drie maal per jaar komen deze 15 geassocieerde leden samen. De nieuwelingen krijgen in het begin een begeleider toegewezen. De rol van zo'n begeleider is die van een 'maatje'. Iemand waar je regelmatig en makkelijk mee kunt sparren. Rennes heeft een belangrijke plek in de formatie. Dat is dé plek om het verhaal van de stichters Poullart des Places en Libermann door te geven. En natuurlijk heeft gebed een grote plek in ons spiritijns bewustzijn. De contacten met de spiritijnen zijn veelvuldig en goed. Op lokaal vlak met de gemeenschap waartoe je behoort, daarnaast nemen wij deel aan belangrijke spiritijnse bijeenkomsten.

"In Spain is our relation with those professed smooth, natural and fraternal, with much respect and mutual interest" aldus Remedios Luna Pastor. "We feel that we are valued and listened, while at the same time we perceive good will and interest in our life and in our circumstances. It is clear what unites us. The same Charism and the sentiments for being called for the mission by Christ. Our relation with those professed is to share our responsibilities: Mission Animation and Vocation, Justice and Peace and integrity of Creation

but also communication and administration.” Ze benadrukt: “the importance to share the mission and live together the same charism”.

Lyn Sutcliff van de Engelse provincie vertelt aan de hand van een you tube filmpje over hun spiritualiteit, vorming en inzet. In hun commitment is de verbondenheid met het leven en werk van spiritijnen erg belangrijk. Op vele manieren brengen zij hun vaardigheden en talenten in, bijvoorbeeld door deel te nemen aan spiritijnse werken en aan speciale werkgroepen. Voor de geproteste spiritijnen was dat in het begin vreemd. Maar nu stellen zij hun professionele kennis op prijs en worden de leken zeer gewaardeerd.

In de Engelse provincie is er voor nieuwe leken spiritijnen een heel jaar van voorbereiding (formatie) om te groeien in hun geloof vanuit een missionair en spiritijns perspectief. In dat voorbereidende jaar ontmoeten zij spiritijnen die in Engeland werkzaam zijn of die elders ‘in de missie werken’ en op vakantie zijn in hun thuis provincie. Die laatste groep vertelt vooral over hun werk en leven ‘over zee’. In de vorming komen veel facetten van spiritijns christelijk leven aanbod. Zo wordt ook het gedachtegoed van de stichters doorgegeven en verbonden met missie nu. Lynn vat het verhaal van de leken spiritijnen in Engeland krachtig samen door te stellen: “Together we create a unity that is much more powerfull than if we walk alone or work apart.”

Namens de Nederlandse leken spiritijnen leg ik uit dat wij, leken en geproteste spiritijnen, maandelijks samenkomen voor bezinning en een eigentijdse viering. Daar de meeste van ons al vele jaren verbonden zijn als leken spiritijn en er geen nieuwelingen bij zijn gekomen speelt het denken over vorming op dit moment geen rol. Belangrijk is wel de voortdurende toerusting. Dat gebeurt tijdens de jaarlijkse weekenden die wij organiseren. Zo is er in het voorjaar een pelgrimsweekend en in het najaar een klooster/bezinningsweekend. Tijdens die weekenden wordt er uitgewisseld aan de hand van het zelf gekozen jaarthema. Spiritualiteit wordt verbonden met je werkzaamheden in het dagelijks leven. Het nieuwe jaar beginnen we met een speciale ontmoetingsdag. In de gemeenschap Gennep waar nu de meeste spiritijnen wonen is er na de viering een uitwisseling rond het jaarthema. Elk jaar opnieuw heel boeiend voor zowel de leken spiritijnen als ook voor de geproteste spiritijnen.

In alle presentaties werd benadrukt hoe kleine groepen leken spiritijnen zich inzetten voor andere mensen. Dat kan zowel als vrijwilliger of als professional. Nadrukkelijk dragen zij bij aan hun samenleving waarin ieder mens telt en waarin iedereen verbonden is.

Leken spiritijnen doen dat heel bewust vanuit spiritijns perspectief. Op die wijze ervaren wij dat er een sociale kracht uitgaat van de spiritijnse spiritualiteit en inzet. Het spiritijnse perspectief is ook voor ons, leken spiritijnen, een manier van kijken en handelen in het licht van vrede en gerechtigheid.

In de voetsporen van....

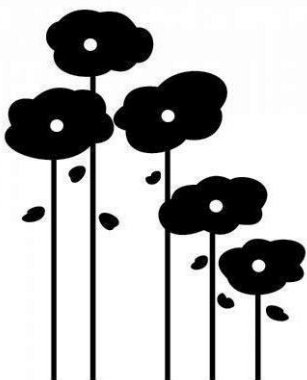
De stichters van onze congregatie, Poullart des Places en François Libermann, ondernamen in hun tijd een aantal zaken die ronduit revolutionair waren en doorwerken tot in onze tijd. Zij lieten een zekere en veilige carrière van persoonlijke welstand schieten en zochten de armen op, brachten hen samen en vormden een gemeenschap. Daarnaast wezen wij anderen op hun grote nood. De beweging die zij in gang zetten voerde naar buiten toe, naar waar de armen verbleven. De spiritijnse tocht ‘In de voetsporen van onze stichter’ die leken spiritijnen gelopen hebben tijdens een Europese bijeenkomst was een belangrijk moment

van vorming. Daar kwam historie, spiritualiteit, charisma, visie en inzet voor vrede en gerechtigheid samen.

Spiritijnse tochten zijn voor de Nederlandse provincie -en waarschijnlijk ook voor andere Europese provincies- een belangrijke manier om jonge mensen te laten zien en ervaren wie spiritijnen zijn, waar in de wereld zij zich inzetten en op welke manier zij dat doen. Vele jongerenreizen zijn er geweest naar plekken waar -vooral Nederlandse- spiritijnen werkzaam zijn. Jaarlijks was er een reis met tien jongeren naar Kameroen, Tanzania, Ethiopië of Brazilië. Die jongerenreizen waren vormend en hielpen jonge mensen om hun eigen plek te ontdekken in de wereld. Een aantal van die deelnemers aan een jongerenreis hebben gezocht hoe ze kunnen blijven putten uit die bron van spiritualiteit en waar ze een klankbord vinden om hun levensvragen te bezien vanuit het perspectief van solidariteit en gerechtigheid. Zo is in de Nederlandse provincie een groep leken spiritijnen ontstaan.

Sprekend over voortdurende vorming wil ik ook graag een bijzondere reis ín de voetsporen van...’ noemen. In 2013 was er een spiritijnse reis om de Nederlandse leken spiritijnen een beter beeld te geven van de context waar een aantal van de jonge Nigeriaanse spiritijnen die nu in Nederland werkzaam zijn, vandaan komen. Alleen al de intensieve voorbereiding door deze Nigeriaanse spiritijnen die allen werkzaam waren in het Missionair Team in Eindhoven, was een moment van missionaire vorming.

Tijdens onze reis en verblijf in Nigeria konden wij daar onze eigen ervaringen in dat land aan toevoegen. De twee Nederlandse-Nigeriaanse spiritijnen die ons begeleiden lieten zien hoe de spiritijnen in Nigeria invulling geven aan het spiritijnse missionaire gedachtegoed. Vele missieposten hebben wij bezocht en steeds zijn wij gastvrij ontvangen en was er gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan. Vaak ging het over ‘wie zijn wij?’ en ‘hoe geef je invulling aan het missionaire’. Vragen die we elkaar stelden als geproft lid of als leek. De vele discussies over interculturaliteit, spiritijnse inzet en visie waren boeiend hoewel wij het niet altijd met elkaar eens waren. Ik ervoer opnieuw dat verscheidenheid ook verrijking inhoudt. Ik ben nu 26 jaar leken spiritijn. Wat mij daarin bijzonder aanspreekt is de dynamiek van de spiritijnse spiritualiteit en de missionaire inzet. Het is voortdurend in beweging, afhankelijk van de tijd en plaats en daarmee voortdurend een grote uitdaging. Het is nooit af of klaar. Het is altijd een zoeken en vooral een samen zoeken.

Jarigen in januari

3	Chima Anyaeze
4	Gerry Aben
8	Martin van Moorsel
9	Zr. Antonia Pepers
11	Peter van der Drift
13	Theo Rutjes
20	Ben Visbeek
26	Huib van Beek

Een missionair leven in documenten

Albert de Jong van de congregatie van de H. Geest was 29 jaar missionair actief in Tanzania en Kenia. In 2014 keerde hij met een bezwaard gemoed terug naar Nederland om een nieuw missionair project van de Nederlandse spiritijnen op te zetten in Berg en Dal. Zo kwam een abrupt einde aan zijn missionair leven in Afrika.

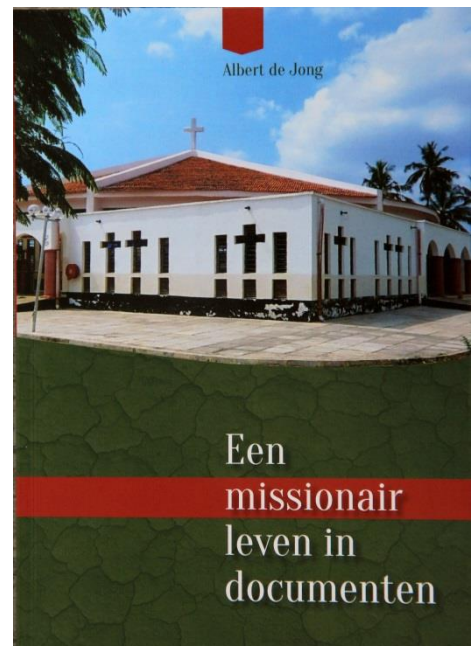
Zijn eerste periode in Oost-Afrika strekte zich uit van 1974 tot en met 1983. Hierin was hij werkzaam in de missionaire pastoraal in Bagamoyo, Tanzania en Nairobi, Kenia. Na een promotie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen ging hij terug naar Oost-Afrika en doceerde hij voor twintig jaar van 1994 tot 2014 kerkgeschiedenis aan het Jordan University College in Morogoro, Tanzania en het Tangaza University College in Nairobi.

Hij doet in dit boek verslag van zijn missionair werk in Oost-Afrika aan de hand van schriftelijke en orale bronnen. De andere episodes in zijn leven komen daarom veel minder aan bod en dan hoofdzakelijk alleen maar in zoverre zij, direct of indirect, in verband staan met zijn missionair leven. Ook al komen er bepaalde elementen van memoires in voor, toch is het gepaster om het boek te karakteriseren als een egodocument, omdat er verschillende autobiografische teksten in opgenomen zijn zoals een autobiografisch interview, brieven, nieuwsbrieven (rondzendbrieven) en e-mails.

Vanwege de aard van de verschillende documenten staan er nogal enige doublures in het boek en laat de consistentie ervan te wensen over. De missionaire ervaringen van de auteur zijn ingebed in de kerkelijke en wereldlijke context van de tijd. Spectaculair als zodanig zijn ze niet te noemen. Maar dat neemt niet weg dat ze een goed tijdsbeeld geven van een vrij normaal missionair leven met al zijn ups en downs in de tijdspanne waarin hij in Oost-Afrika werkzaam was.

Het boek is voor € 15,-- (excl. verzendkosten)
te bestellen via secretariaat-cssp@missie-geest.nl

Destion nieuwe eigenaar van onze locatie Gennep

Martin van Moorsel en Koos Gordijn ondertekenen de huurovereenkomst

Het provinciaal bestuur was al geruime tijd in gesprek met Woningbouwcorporatie Destion in Gennep over de verkoop aan deze corporatie van onze gehele locatie in Gennep.

Ook zorgaanbieder Proteion Thuis was hierbij nadrukkelijk betrokken, i.v.m. haar zorgverlening aan de bewoners van Libermannhof.

In de loop van december is er volledige overeenstemming bereikt over deze transactie. Een en ander is geheel in de lijn van de verwachtingen afgewikkeld kunnen worden.

Het Generaal Bestuur en de H. Stoel hebben hun goedkeuring aan deze transactie gegeven. De Bisschop van het bisdom Roermond heeft hiervoor ook een positief advies gegeven.

Op vrijdagmorgen 29 december is de akte van levering gepasseerd bij de notaris in Gennep.

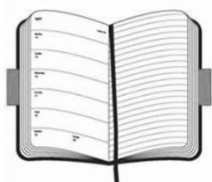
Ook zijn de huurovereenkomsten met Destion getekend voor De Hilhorst en Spiritijnenhof.

In de loop van januari 2018 zal nog een aantal detailzaken met Destion worden afgewikkeld.

Met een gevoel van tevredenheid kijken wij, bestuur en adviseurs, terug op de gesprekken en onderhandelingen zoals die zijn gevoerd.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat Destion, als nieuwe eigenaar, ons op een goede en menselijke wijze van veel zaken m.b.t. deze gebouwen zal gaan ontzorgen.

Provinciaal bestuur

DAGBOEK december 2017

1 dec. Pater Marcel Uzoigwe bezoekt de gemeenschap van Berg en Dal en heeft een onderhoud, eerst met ieder lid van de gemeenschap afzonderlijk en daarna met alle leden gezamenlijk. Hij bespeurt een zekere spanning bij de jonge medebroeders, niet zozeer vanwege het aanstaande bezoek van Sinterklaas, als wel om de uitslag van een examen Nederlands, waarop zij ongeduldig zitten te wachten.

2.dec. Het provinciaal bestuur heeft de jonge buitenlandse medebroeders naar Gennep ontboden om ze wat meer wegwijs te maken in de geschiedenis van de Nederlandse Provincie. Frans Timmermans geeft een inleiding over de ontwikkeling van de provincie vanaf haar prille begin tot aan de dag van vandaag. Enerzijds roept zijn uiteenzetting bij de jonge paters heel wat interessante vragen op, anderzijds biedt zij hen talrijke handvatten om de huidige situatie beter te begrijpen. De vergadering loopt rond 12 uur harmonisch over in een aperitief ter ere van de jarige pater Toon

Grujters, die vervolgens onder de lunch door alle aanwezige medebroeders feestelijk wordt toegezongen. Hij leve nog lang...

3 dec. Eerste zondag van de Advent. Wij beginnen deze voorbereidingstijd op het feest van Kerstmis met een mooie Eucharistieviering, waarin Johan Berndsen voorgaat. Hij stelt ons in zijn overweging een keurpakket aan geestelijk voedsel voor met inspiratiestof, voldoende voor geheel de Adventstijd. Wij danken hem er recht hartelijk voor.

4 dec. Trudie is jarig (onze hartelijke gelukwensen!) en daarom neemt Nelly vandaag haar plaats in tijdens de bestuursvergadering.

Libermannhof krijgt bezoek van Sinterklaas vergezeld van de drie Hoofd-Pieten, Karaboemboli, Trappedoeli en Sjaak-Sjoer. Aangezien Theo Rutjes te vermoeid is om naar de feestzaal beneden te komen, brengt de goede Sint hem een bezoek op zijn kamer en toont zich erg gul jegens hem. Theo krijgt 2 pakjes. In de veronderstelling dat daar Limburgse vlaai in zit, laat Theo ze meteen veilig opbergen in de koelkast. Als bij het vallen van de nacht een belangstellende verpleegster aan Theo vraagt wat hij van de Sint gekregen heeft, zegt hij: "Kijk maar eens in de koelkast en je mag er ook wel een stukje van proeven." De zuster pakt uit en vindt een paar gewatteerde handschoenen en een dikke warme sjaal in de pakjes. Theo gaat met een enigszins hongerig gevoel naar bed, maar droomt vervolgens van een glorieuze overwinning in een loodzware elfstedentocht.

5 dec. "Het heerlijk avondje is gekomen, het avondje van Sinterklaas", ook in onze soos in Gennep. Was het Sinterklaas? Was het zwarte Piet? We weten het niet, maar er ligt weer van alles uitgestald op de grote tafel: chocoladeletters in alle vormen en smaken, agenda's, sokken en zakdoeken, marsepein en zelfs "krollen met speculaas", een specialiteit uit de Vrije Heerlijkheid Gemert. U begrijpt dat de "vespers" wel wat uitlopen vanavond.

7 dec. Wij zitten echt in de donkere dagen vóór Kerstmis: veel regen en sterke windvlagen. Het hoort blijkbaar allemaal bij de tijd van het jaar.

Sinds enkele dagen is Pater Antoon ten Have ziek en zijn gezondheidstoestand wordt steeds zorgelijker. De dokter is een paar keer bij hem geweest en vanavond dient Pieter Pubben hem, in het bijzijn van zijn zus Annie en enkele medebroeders, het sacrament van de zieken toe. Zus Annie wil in deze moeilijke uren graag bij hem blijven.

9 dec. In een goed gevulde kathedraal in Roermond neemt bisschop Frans Wiertz vandaag afscheid van zijn bisdom. Na de viering is er een afscheidsreceptie in de Orangerie, waar Martin van Moorsel, Kees Bruin en Jules Habets de Congregatie vertegenwoordigen. In tegenstelling met de rest van Nederland, dat te maken heeft met sneeuw en ijzel, is het in Roermond wel koud maar staat er een vriendelijk zonnetje aan de hemel.

10 dec. Tweede zondag van de Advent. Kort na de Eucharistieviering overlijdt in alle rust onze medebroeder Antoon ten Have. Zijn zus Annie, die voornemens was om naar huis te gaan, is er gelukkig samen met enkele medebroeders bij aanwezig. Moge Antoon in vrede rusten.

Voor heel Nederland geldt vandaag code oranje. Er valt veel sneeuw, een mooi gezicht vanuit een warme huiskamer.

11 dec. Ongemeen slecht weer met helse sneeuwbuien weerhoudt onze medebroeder Charles er niet van om vanuit Heerenveen naar de Provinciale Raad in Gennep te komen. Ondanks een goed gevulde agenda slagen de raadsleden er toch in om de

vergadering voor het middaguur af te sluiten. Bij de koffie verrast Trudie het gezelschap met een heerlijk stuk vlaai, dat de aanwezigen eraan herinnert dat Trudie op 4 december jarig is geweest.

Van de KNR ontvangen wij vandaag het heuglijke bericht, dat de sinds 1 april vereiste controleverklaring van de financiële jaarrekening van de congregatie voor het aanvragen van verblijfsvergunningen vanaf 1 januari 2018 van de baan zal zijn. Dit is reden tot grote vreugde voor ons, want deze maatregel blokkeerde sinds 1 april de komst van nieuwe medebroeders uit het buitenland, die voor Nederland benoemd werden.

- 12 dec. Het gebeurt de laatste jaren niet vaak meer dat een medebroeder van onze provincie een echt boek schrijft, maar Albert de Jong heeft het weer eens klaargespeeld. De titel van het boek is: "Een missionair leven in documenten". Het is een beschrijving van zijn persoonlijk missionair avontuur ingebed in de kerkelijke en wereldlijke context van die tijd. Natuurlijk zijn wij allen erg nieuwsgierig naar de inhoud van dit recente "werkje" van Albert. –zie blz. 9 van deze Spinet

In de namiddag komt de redactiecommissie van Spinet in vergadering bijeen.

- 14 dec. Vanmorgen komt bij het bestuur het bericht binnen dat pater Henk Peters in Hengelo heel rustig is overleden. Henk is de tweede medebroeder die wij deze week verliezen. Henk was een klasgenoot van Antoon ten Have, die ons zondag jl. ontvallen is. Zijn overlijden is ook een groot verlies voor zijn broer en schoonzus bij wie hij sinds vele jaren inwoonde.

De provincieraad van de Missionarissen van het H. Hart komt vandaag in Tilburg bijeen om samen na te denken over de vraag, hoe zij de internationaliteit het best een plaats kunnen geven binnen hun Nederlandse Provincie. Ze hebben Martin van Moorsel gevraagd om hen bij deze zoektocht te helpen.

- 15 dec. De parochie van Gemert en omstreken zit nog steeds zonder vaste pastores. Vandaar dat diaken, Jos van den Bosch, opnieuw zijn toevlucht genomen heeft tot de spiritijnen in Gennep om met medewerking van een vijftal medebroeders het rooster van voorgangers voor de komende twee maanden samen te stellen. Na afloop kan hij met een gerust hart weer terug naar Gemert, want hij heeft een volledig rooster voor alle parochies van Gemert in zijn binnenzak.

- 16 dec. Vanmorgen nemen wij in de kapel van Libermannhof, samen met een groot aantal familieleden, afscheid van pater Antoon ten Have. Johan Berndsen, Theo ten Brink (beiden plaatsgenoten van Antoon) en Martin van Moorsel gaan voor in de viering. Johan doet de overweging. Na deze mooie, sfeervolle viering hebben wij Antoon te rusten gelegd op ons kloosterkerkhof in het kasteelpark te Gemert. Na afloop van de begrafenis treffen wij elkaar weer aan de koffietafel in restaurant "Bij Dientje". De familie toont zich erg dankbaar voor de sfeervolle viering, voor de mooie woorden van Johan en voor de hartelijke ontvangst.

- 18 dec. Het schijnt vandaag voor meerdere bestuursleden en adviseurs een drukke vergaderdag te worden. Zij willen blijkbaar vele zaken nog vóór de feestdagen afgehandeld hebben. Hun werktempo kennende gaan wij er vanuit, dat hen dat wel zal lukken. En zo geschiedde.

Johan Berndsen en Jules Habets vertrekken voor een paar dagen naar Parijs om er enkele bevriende medebroeders op te zoeken.

Vanaf 9 uur zien wij in Gennep onze ict-technicus Stephen Mouwen, vastberaden als een EHBO-broeder, maar met een bezorgd speurende blik in zijn

ogen door het huis bezemen op zoek naar “koortsige, comateuze” of nog ernstiger zieke computers.

Na hier en daar een window geopend of juist een opening voor malware gesloten te hebben, is in de meeste gevallen de lucht weer geklaard en ziet voor de gebruikers van de apparaten het einde van dit jaar er een heel stuk helderder uit. Wij danken Stephen en zeggen hem: “Tot in het nieuwe jaar”.

20 dec. Op het hoofdkantoor van Proteion Thuis in Hornerheide heeft vanmorgen overleg plaats tussen de besturen van Proteion, Destion en de Congregatie. Hier worden de laatste afspraken rond de verkoop van Libermannhof, Hilhorst en Spiritijnenhof schriftelijk vastgelegd.

Terwijl in de namiddag in Spiritijnenhof de wekelijkse bijbelbijeenkomst plaats heeft, wordt in Libermannhof de traditionele kerst- en eindejaarsbijeenkomst gehouden, waarbij ook vier spiritijnen aanwezig zijn. Deze bijeenkomst bestaat uit een kerstviering in de kapel, verzorgd door de geestelijk verzorgster Melanie Alaerds. Ger Keijzers en Joke Machielse luisteren de viering muzikaal op met bekende kerstliederen. Hierna is er een gezellig samenzijn in het restaurant, waar Jan Hagens, de locatiemanager, de aanwezigen toespreekt en alle medewerkers en vrijwilligers dankt voor hun grote inzet.

21 dec. Koos Gordijn en Walter Damen vertrekken al heel vroeg naar Naarden, waar vanmorgen de afscheidsviering van onze medebroeder Henk Peters zal plaats hebben. Henk is daar jarenlang pastoor geweest en zal er bijgezet worden in het priestergraf op de R.K. begraafplaats. Koos gaat samen met nog vier andere priesters voor in de viering. Het is een waardig afscheid. Moge Henk nu rusten in vrede.

In de middag is er een speciale bijeenkomst van het provinciaal bestuur, met daaraan toegevoegd Gerrit van de Heuvel, over de herbestemming van het kasteel in Gemert. Na deze vergadering is er het volgende bericht uitgegaan naar de Provincie en naar de Gemeente: *“Gisteren, 20 december 2017, heeft de Congregatie van de Heilige Geest drie plannen ontvangen voor de herbestemming van het kasteel te Gemert. Deze plannen en de kwaliteit hiervan stemmen ons in eerste aanzet tot tevredenheid. Het provinciaal bestuur gaat zich hierover nader beraden.”* Wij zijn blij met dit positieve bericht, ook al betekent dit nog niet dat het eindpunt bereikt is.

22 dec. Na een dag of vijf wegens griep afwezig te zijn geweest, komt Gerry tot onze grote vreugde vandaag gelukkig weer opdagen. De kerststallen zijn overal gezet en de bijhorende versiering in het huis is aangebracht, zodat Gerrie nu haar volle aandacht kan geven aan het wel en het wee van de medebroeders en wij weten dat deze aandacht hen goed zal doen.

24 dec. Kerstmis. Om 20 uur begint de nachtmis waar wij vooral de laatste dagen meer intens naar toe geleefd hebben. Martin van Moorsel gaat voor in de viering en ondanks dat er meerdere medebroeders op assistentie zijn in de buurtparochies, is de kapel van Libermannhof toch goed bezet dank zij de aanwezigheid van mensen van buiten (familieleden van bewoners van Libermannhof, vrijwilligers en vrienden).

25 dec. De feestdagen verlopen rustig en mooi. In veel parochies in Gemert en in Venray en omstreken hebben wij een handje kunnen helpen om hun dienstrooster sluitend te krijgen. Ook het keukenpersoneel draagt haar steentje bij om de kerststemming op peil te houden middels een heerlijk kerstdiner, waarvoor wij onze dames in de keuken hartelijk dank zeggen.

27 dec. Marcel Uzoigwe vertrekt vandaag tot 28 januari 2018 op vakantie naar zijn thuisland Nigeria. Wij wensen hem een aangename tijd toe in zijn familie- en kennissenkring en tegen het eind van de maand een behouden terugkeer in ons midden.

Koos Gordijn en Martin van Moorsel gaan op bezoek bij de familie Peters in Hengelo, bij wie onze onlangs overleden collega Henk Peters 47 jaar heeft ingewoond. Zij missen Henk dan ook nog heel erg.

29 dec. Rond een uur of tien gaat in Gennep het grote nieuws van mond tot mond en van deur tot deur: de locatie Gennep van de Congregatie van de Heilige Geest is overgegaan in handen van Woningcorporatie Destion. Vanaf heden zijn wij dus huurders van de ruimten die wij in gebruik hebben. Er is wel wat tijd voor nodig om deze realiteit goed tot ons te laten doordringen. Hopelijk krijgen wij die tijd nog.

31 dec. Wij nemen afscheid van het jaar 2017. Rond 21 uur is het gezellig druk rond de grote tafel in de soos, waar wij ons tegoed doen aan de beste oliebolletjes van Nederland, die Piet Delisse heeft gevonden bij zijn zus Annie in Deurne. Zij gaan erin als koek! Rond 23 uur begint er al wat meer plaats te komen rond die grote tafel en de eerste knallen van het aanstormende nieuwe jaar worden al hoorbaar. Om 12 uur opent Piet Delisse een fles champagne en overstemd door een luidruchtig knalfestijn aan de Gennepse hemel heffen wij het glas op een

Gezegend, Vredig en Voorspoedig 2018.

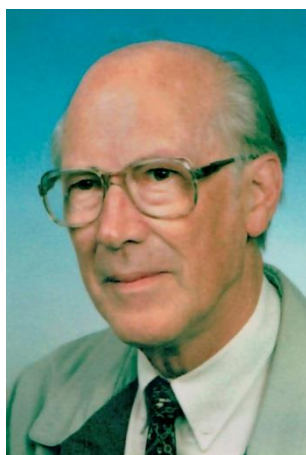
Jubilarissen 2018

65 jaar Priester

Koos van der Pauw
Pr. w. : 19 juli 1953
Gennep

Gerard Hogema
Pr. w. : 21 september 1958
Bakel

60 jaar Priester

Toon Jansen
Pr. w. : 21 september 1958
Gennep

**60 jaar
Professie**

Jules Habets
Prof. : 8 september 1958
Gennep

Herman Voorn
Pr. w. : 21 september 1958
Gennep

Theo ten Brink
Pr.w. : 14 september 1968
Gennep

50 jaar priester

Piet Delisse
Pr. w. : 14 september 1968
Gennep

Ko Gradussen
Pr. w. : 14 september 1968
Sete Lagoas
Brazilië

Siebren de Lange
Pr. w. : 14 september 1968
Eindhoven

Ton van Schaik
Pr. w. : 21 september 1968
Gennep

40 jaar priester

Leo Gottenbos
Pr.w. : 17 december 1978
Heerenveen